

Practical Law:**Rambam, Laws of Sacrifices, Chapter 1**

(1) Peace-offerings [*shelamim* — sacrifices] come from sheep, goats and cattle; from males and females; from fully grown [animals] and from young [animals]. Birds are not brought as peace-offerings. Young [animals]; are from eight days, until a complete year, [counted] from day to day [i.e., until the same calendar date the following year]. If it is a leap year [incorporating two months of *Adar*], it, is also, a leap year for the animal's age [i.e., the same calendar birthdate must arrive to complete the animal's first year, even though thirteen months have elapsed]. Full-grown [animals] among cattle, are until three complete years, [counted] from day to day. Among sheep and goats, [they are] until two complete years, from day to day. Older than this is considered too old, and may not be brought as a sacrifice. (2) Even though all sacrifices are acceptable from the eighth day onward, optimally, one should sacrifice only from the thirtieth day onward, with the exception of the firstborn, the Pesach sacrifice, and *ma'aser*, which, if one wishes to sacrifice them on the eighth day, he may do so.

הלכה

הרמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק א

א השלמים באים מן הכבשים ומן העזים ומן הבקר מזכרים ומנקבות מן הגדולים ומן הקטנים ואין העוף בא שלמים. הקטנים הם מכן שמונת ימים עד שנה תמימה מיום ליום. אם נתעברה שנה נתעברה לו והגדולים בבקר עד שלש שנים שלימות מיום ליום ובצאן עד שתי שנים שלימות מיום ליום יותר על זה הרי הוא זקן ואין מקריבין אותו; באף על פי שכל הקרבנות בשרין מיום השמיני והלאה אין מקריבין לכתחלה אלא מיום שלשים והלאה חוץ מן הבכור ומן הפסח ומן המעשר שאם רצה להקריבן בשמיני לכתחלה מקריב:

VAYIKRA FOR THURSDAY

TORAH

ויקרא ליום חמישי

תורה

כיון בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה אחרונה דשם ב"ן לקנות הארת רוח משבת הבאה

ה ואם מנחה על המנחה קרבנך סלת ה ואם מנחתא על מסריתא

(5) And if a pan-fried meal-offering is your sacrifice, it must be [made] of fine

RASHI

(5) And if a pan-fried meal-offering [is your sacrifice] — *Namely: If a person says, "I hereby take upon myself the obligation to bring a מנחת מחבת, a pan-fried meal offering."* [A מחבת] was a vessel in the Holy

Temple, in which [certain] meal-offerings were baked in oil upon the fire. This vessel is not deep, but rather, shallow. And therefore, meal-offerings made in it were hard, for since the pan was shallow, [the oil spread thin and consequently,] the fire consumed the oil [causing the

רש"י

(ה) ואם מנחה על המנחה. שאמר: "הרי עלי מנחת מחבת", וכלי הוא שהיה במקדש שאופן בו מנחה על האור בשמן, והפלי אינו עמק, אלא צף, ומעשי המנחה שבתוכו קשין, שמתוך שהיא צפה,

קָרַבְנֵךְ סוּלְתָא דְפִילָא בְּמִשְׁחָ
פִּשְׁתֵּי תַּהִי: וְ בָצַע יְתֵהּ
בְּיָצוּעֵינּוּ וְתִרְיֵק עֲלֶיהָ מִשְׁחָא
מִנְחַתָּא הִיא: ז וְאִם מִנְחַתָּא

בְּלוּלָה בְשֶׁמֶן מִצֶּה תִהְיֶה: ו פְתוֹת אֶתָּה
פְתִים וְיִצְקֶת עֲלֶיהָ שֶׁמֶן מִנְחָה הוּא: ס שְׁלִישִׁי
ז וְאִם־מִנְחַת מִרְחֶשֶׁת קָרַבְנֵךְ סֹלֶת בְּשֶׁמֶן

flour, mixed with [olive] oil; it must be unleavened. (6) Breaking it into pieces, you should then pour [olive] oil over it. It is a meal-offering. (7) And if your

RASHI

רש"י

*product to become hard] (Menachot 63a). And all [meal-offerings] require three applications of oil: At the stages of יציקה [pouring], בלילה [mixing] and when placing oil in the vessel before their preparation (Torat Kohanim 2:121). **Fine flour, mixed with [olive] oil** — This teaches us that [the בלילה procedure referred to] mixing the oil [with the meal-offering] while it was still in the form of fine flour [and not mixing the oil with the already-fried cake] (Torat Kohanim 2:122).*

(6) Breaking it into pieces, [... It is a meal-offering] — [The phrase at the end of

this verse, "It is a meal-offering," appears seemingly superfluous. However, this] comes to include all meal-offerings baked before the קמיצה procedure, to [have their קמיצה performed by] (פתיתה), breaking them into pieces (Menachot 75a). **You should then pour [olive] oil over it. It is a meal-offering** — This includes all meal-offerings [that they must have the procedure of] יציקה, "pouring of the oil" [performed]. [All except the מנחת תנור, a meal-offering baked in an oven (see verse 4 above), as follows:] One might think that this also applies to a meal-offering baked in an oven. Scripture, however, [excludes this meal-offering from the "pouring" procedure.] saying, "[You should then pour oil] עליה, over it" [i.e., "over it," but not over that baked in an oven. But maybe not all cases of oven-baked meal-offerings should be excluded here?] Perhaps we should exclude the חלות, loaves [of oven-baked meal-offerings only], while not excluding the ריקין wafers [of oven baked meal-offerings]? Scripture, however, says, היא [i.e., "It," to have both cases of loaves and wafers of an oven-baked meal-offering excluded in יציקה] (ibid.) (7) **מרחשת** — This was a deep vessel in the Holy Temple. And since this vessel was deep, the oil contained within it gathered together, preventing the fire from consuming the oil. Consequently, meal-offerings made in it, vibrate רוחשין (Torat Kohanim 2:127), [as] anything which has become softened through a liquid [like in the case of deep-frying this מנחת מרחשת], appears to vibrate (רוחש) and wiggle. (8) **אשר יעשה**

האור שורף את השמן. וכלן טעונות שלש מתנות שמן: יציקה ובלילה ומתן שמן בבלי קדם לעשיתן: סלת בלולה בשמן. מלמד שכולן בעודן סלת: (ו) פתות אתה פתים. לרבות כל המנחות הנאפות קדם קמיצה לפתיחה: ויצקת עליה שמן מנחה הוא. לרבות כל המנחות ליציקה. יכול, אף מנחת מאפה תנור' כן? תלמוד לומר: "עליה". אוציא את החלות ולא אוציא את הרקיקין? תלמוד לומר: הוא: (ז) מרחשת. כלי הוא שהיה במקדש, עמק ומתוך שהיא עמקה, שמנה צבור ואין האור שורפו, לפיכך מעשה מנחה העשויין לתוכה רוחשין. כל דבר רף על ידי משקה, נראה ברוחש ומנענע:

דִּרְדַּתָּא קֶרְבֵּנָא סוּלְתָא בְּמִשְׁחָ
 תִּתְעַבֵּד: ח וְתִיֵּיתִי יְת מִנְחָתָא
 דִּי יִתְעַבֵּד מֵאַלְיֵן קֶדָם יי
 וְיִקְרִיבֶנָה לְוַת כֹּהֵנָא וְיִקְרִבֶנָה
 לְמִדְבַּחָא: ט וְיִפְרִישׁ כֹּהֵנָא מִן
 מִנְחָתָא יְת אֲדַפְרֶתָּה וְיִסַּק
 לְמִדְבַּחָא קֶרְבֵּן דְּמִתְקַבֵּל
 בְּרִעוּא קֶדָם יי:

תִּעֲשֶׂה: ח וְהֵבֵאת אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה
 מֵאֲלֶה לִידוּה וְהִקְרִיבָהּ אֶל־הַכֹּהֵן וְהִגִּישָׁהּ
 אֶל־הַמִּזְבֵּחַ: ט וְהָרִים הַכֹּהֵן מִן־הַמִּנְחָה
 אֶת־אֲזֹכְרֹתָהּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַהּ אִשֶׁה רִיחַ
 נִיחֹחַ לַיהוָה:

sacrifice is a meal-offering [made] in a deep pot, it must be made of fine flour with [olive] oil. (8) Thus you should bring the meal-offering which will be made from these [types], to the Lord. And he should bring it to the priest, who should then bring it close to the altar. (9) And the priest will lift out, from the meal-offering, its reminder, and cause it to [go up in] smoke on the altar; [it is] a fire-offering [with] a pleasing fragrance to the Lord.

RASHI

מֵאֲלֶה — [literally, “which will be made from these,” meaning a meal-offering] which will be made from one of these types [of meal-offerings mentioned, namely, fine flour baked in an oven, pan-fried or that made in a deep pot]. **And he should bring it** — i.e., the owner [of the meal-offering should bring it] to the priest. **Who should then bring it close** — i.e., the priest [should bring it close]. **To the altar** — He should bring it close to the south-west corner of the altar (Zevachim 63b). (9) **Its reminder** — this refers to the קוּמִץ, [the fistful scooped out from the meal-offering].

רש"י
 (ח) אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מֵאֲלֶה. מֵאֶחָד מִן הַמִּינִים הַלְלוּ.
 וְהִקְרִיבָהּ. בְּעֲלִיָּה אֶל הַכֹּהֵן: וְהִגִּישָׁהּ. הַכֹּהֵן. אֶל
 הַמִּזְבֵּחַ. מִגִּישָׁהּ (מְגִיעָה) לְקֶרֶן דְּרוּמִית מֵעֶרְבֵית שֶׁל
 מִזְבֵּחַ: (ט) אֶת אֲזֹכְרֹתָהּ. הוּא הַקִּמִּץ:

PROPHETS Isaiah 44

נביאים ישעיה פרק מד

יִד לְכַרְתָּ לָּו וְאֵלֹן וְיֵאֱמָץ־לָּו
 תִּרְוּ וּבִלּוֹט וּמִתְקִיף לָהּ בְּאֲעִי
 חֲרָשָׁא נִצַּב אוּרְנָא וּמִטְרָא
 יִרְבִּי: טו וְהוּי לְאַנְשָׂא לְאֲדֻלְקָא וְנִסִּיב מִנְהוֹן וּשְׁחִין אִף אִזָּא וְאִפָּא לְחָם אִף עֲבָדָה דְּחִלָּא וּסְגִיד אֲתַכָּה

יִד לְכַרְתָּ־לָּו אֲרָזִים וַיִּקַּח תִּרְזָה וְאֵלֹן וְיֵאֱמָץ־לָּו
 בְּעֲצֵי יַעַר נֹטַע אֲרָן וְגִשְׁם יִגְדֵל: טו וְהָיָה לְאָדָם
 יִרְבִּי: טו וְהוּי לְאַנְשָׂא לְאֲדֻלְקָא וְנִסִּיב מִנְהוֹן וּשְׁחִין אִף אִזָּא וְאִפָּא לְחָם אִף עֲבָדָה דְּחִלָּא וּסְגִיד אֲתַכָּה

(14) To hew for himself cedars, and he took an ilex and an oak and he reinforced it with forest trees; he planted a sapling, and rain makes it grow. (15) And it

RASHI

(14) **An ilex and an oak** — kinds of non-fruit-producing trees. **And he reinforced** — He makes for himself reinforcements. **He planted a sapling** — When he finds a branch, he plants it and the rain

רש"י
 (יד) תִּרְזָה וְאֵלֹן. מִין אֵילֵנִי סָרְק: וְיֵאֱמָץ. עוֹשֶׂה לוֹ
 חֲזוּקִים: נֹטַע אֲרָן. בְּשִׁמוּצָא יְחוּר נֹטַע וְהִגִּשְׁם

צִלְמָא וּבִעָא מִנָּה: טו פִּלְגָה אֹקִיד בְּנוֹרָא עַל פִּלְגָה בְּסֵרָא אֲכִיל טוּה טוּי וּשְׁבַע אָף שְׁחִין וְאָמַר אַח שְׁחִינִית חֲזִיתִי נֹר: זי וּשְׁאָרָה לְדַחֲלָא עֶבֶד לְצִלְמָא סְגִיד לָהּ וְאִשְׁתַּעֲבַד לָהּ וּבִעָא מִינָה וְאָמַר שׁוֹכְנֵי אָרֵי דְחִלְתִּי אַתָּ: ח לא יִדְעִין וְלֹא מִסְתַּכְּלִין אָרֵי מִשְׁמַטְמָן מִלְּמַחֲזֵי עֵינֵיהוֹן מִלְּאִסְתַּכְּלָא בְּלִבְהוֹן:

לְבַעַר וַיִּקַּח מֵהֶם וַיִּחַם אֹף־יִשְׁיֵק וְאָפָה לָחֶם אֹף־יִפְעַל־אֵל וַיִּשְׁתַּחֲוּ עֲשָׂהוּ פֶסֶל וַיִּסְגְּדוּ־לָמוֹ: טז חֲצִי־שַׂרְף בְּמוֹ־אֵשׁ עַל־חֲצִי־בֶשֶׂר יֹאכֵל יִצְלָה צְלִי וַיִּשְׁבַּע אֹף־יָחֶם וַיֹּאמֶר הָאֵחַ חַמּוֹתֵי רֵאִיתִי אֹר: זי וּשְׁאָרֵיתּוֹ לְאֵל עֲשָׂה לְפִסְלוֹ יִסְגְּדוּ (קרי יִסְגְּדוּ) לוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוּ וַיִּתְפַּלֵּל אֵלָיו וַיֹּאמֶר הַצִּילֵנִי כִּי אֵלֵי אַתָּה: יח לֹא יִדְעוּ וְלֹא יִבִּינוּ כִּי טַח מֵרְאוֹת עֵינֵיהֶם מִהַשְּׁפִיל לְבַתָּם:

was for man to ignite, and he took from them and warmed himself; he even heated [the oven] and baked bread; he even made a god and prostrated himself, he made a graven image and bowed to them. (16) Half of it he burnt with fire, on half of it he ate meat, he roasted a roast and became sated; he even warmed and said, Aha, I am warm, I see fire. (17) And [from] what is left over he made a god, for his graven image; he kneels to it and prostrates himself and prays to it, and he says, Save me, for you are my god. (18) Neither do they know nor do they understand, for their eyes are stuck together from seeing, their hearts [blocked] from understanding.

RASHI

makes it grow. (15) לבער — means to ignite.
He even heated — an oven with them.
He even made a god — from what was left over. (16) **He even warmed** — warmed himself.

רש"י
 מגדלו: (טו) לבער. להבערה: אף ישיק. יטיק בהם
 תגורים: אף יפעל אל. מן הנותר: (טז) אף יחם.
 יחמים עצמו:

WRITINGS Proverbs 22

ה נִשְׁבָּא בְּאֶרְחָא עֲקִימָתָא וּמִן דְּנִטְר נִפְשִׂיהּ יִרְחַק מִנְהוֹן: ו אֲדַרְכָּא לְטַלְיָא לְקַבֵּל

ה צַנִּים פְּחִים בְּדַרְךְ עֲקֹשׁ שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחַק מֵהֶם: ו חֲנֹף לְנַעַר עַל־פִּי דְרַכּוֹ גַם כִּי־יִזְקִין לֹא־יִסּוּר

(5) Thorns and snares are in the way of the crooked; he that guards his soul distances himself from them. (6) Educate a child in the way he should go, and

RASHI

(5) **Thorns and snares** — They are planted in the ways of the one who makes his path crooked, i.e., affliction is prepared for him.
He that guards his soul — The one who corrects his deeds will be saved from them. (6) **Educate a child** — That which you teach to a

רש"י
 (ה) צַנִּים פְּחִים. הם טמונים בדרך המעקש דרכי, כלומר יטורים מוכנים לו: שומר נפשו. שמיישר מעשיו ינצל מהם: (ו) חנף לנער. לפי מה שתלמד

מִמְנַחֵהּ: ז עֲשִׂיר בְּרָשִׁים יִמְשׁוּל וְעַבְד לֹזֶה לְאִישׁ
 מְלוּוֶה: ח זֹרַע עֹלָה יִקְצֹר־ (קרי יִקְצֹר־) אֹן וְשֶׁבֶט
 עֲבָרְתוֹ יִכְלֶה: ט טוֹב־עֵין הוּא יִבְרַךְ כִּי־נָתַן מִלֶּחֶמוֹ
 לְדָל:

אֲרֻחֶיהָ דָּלָא כַד נָסוּב נָסְטִי
 מְנִיָּה: ז עֲתִירָא בְּמִסְכְּנִי
 נִשְׁתַּלֵּט וְעַבְדָּא יוֹזִיף לְגַבְרָא
 מוֹזַפְנָא: ח דְּזָרִיעַ עֹלָא נַחְצַד
 עֲאָתָא וְשֶׁבֶטָא דְחָרִינִיָּה
 נִגְמוֹר: ט מִן דְּטָבָא הוּא

עֵינִיָּה הוּא נִתְבְּרָךְ מִטוֹל דִּיהֵיב מִן לְחַמִּיָּה לְמִסְכְּנָא:

even when he is old, he will not depart from it. (7) The rich rules over the poor, and the borrower is servant to the lender. (8) He that sows iniquity shall reap vanity, and the rod of his wrath shall fail. (9) He that has a generous eye shall be blessed, for he gives of his bread to the poor.

RASHI

רש"י

child, in his youth [will not depart] when he grows old. (7) The rich rules over the poor — The common person is always in need of the scholar. (8) He that sows iniquity — His reward is that he will reap vanity. And the rod of his wrath — The rod of his wrath with which he rules over people

לְהַנְעֵר בְּיָלְדוּתוֹ גַּם כִּי יִזְקֵן וְכוּ': (ז) עֲשִׂיר בְּרָשִׁים יִמְשׁוּל. ע"ה צְרִיכִים תָּמִיד לְתַלְמִיד חָכָם: (ח) זֹרַע עֹלָה. שָׂכְרוּ יִקְצֹר אֹן: וְשֶׁבֶט עֲבָרְתוֹ. שֶׁבֶט חֲמָתוֹ שְׂרוּדָה בּוֹ בְּנֵי אָדָם יִכְלֶה:

will be destroyed.

Mishnah Menachot, chapter 10

משנה מנחות פרק י

(1) Rabbi Yishmael says, On the Sabbath [i.e., the second day of Pesach, which is the sixteenth day of Nissan, fell on a Sabbath. The

א רבי ישמעאל אומר, העמר היה בא בשבת משלש סאין, ובחל מחמש. והחמים אומרים, אחד בשבת

Omer, like any sacrifice with a fixed time, overrides the Sabbath. Since, however, the work in connection with the *Omer* involved the infringement of the Sabbath laws, on the Sabbath therefore, a smaller quantity of barley was used and fewer men employed] the *Omer* [the tenth of an *eifah* of barley flour offered as a meal-offering; (see Leviticus 23:10)] was taken out of three *se'ah* [which equal one *eifah*. This quantity was sifted again and again so as to produce the tenth of choicest flour of barley,] and [if the sixteenth of Nissan falls] on a weekday, out of five [because

רבנו עובדיה מברטנורא

א רבי ישמעאל אומר העומר היה בא בשבת. כשחל ששה עשר בניסן להיות בשבת, העומר דוחה את השבת, שכל קרבן שזמנו קבוע דוחה את השבת ואת הטומאה. והיה העומר בא משלש סאין שהיו קוצרין שלש סאין שעורין ומניפין אותן בנפה עד שמעמידין אותן על עשרון אחד מובחר: ובחול. אם חל ששה עשר בניסן להיות בחול, היו קוצרין אותו חמש סאין, דסבר ר' ישמעאל, עשרון מובחר בלא טרחא שאינה

the extra work involved in the selection of the choicest flour from the three *se'ah* is less than the work involved in the reaping, etc. of two entire extra *se'ah*, therefore, on the Sabbath it was taken out three *se'ah*; the law does not follow Rabbi Yishmael]. But the Sages say, Whether on the Sabbath or on a weekday it was taken out of three *se'ah*. Rabbi Chanina, the *Segan* of the High Priest, says, On the Sabbath, it was reaped by one man with one sickle into one basket, and on a weekday it was reaped by three men into three baskets and with three sickles. But the Sages say, Whether

on the Sabbath or on a weekday it was reaped by three men into three baskets and with three sickles [in order to give greater publicity to this rejection of the Sadducee interpretation of the law (see Mishnah 5)]. (2) The precept of the *Omer* is that it should be brought from [what grows] nearby [to Jerusalem, and is the first at hand, so as not to delay the performance of the precept]. If [the crop] near Jerusalem was not yet ripe, it could be brought from any place. It once happened that the *Omer* was brought from Gaggot Zerifin and the two loaves from the plain of Ein Soker. [More distant places, since enemy troops had destroyed all the nearby crops]. (3) What was the procedure? The messengers of the Court used to go out on the day before the Festival and tie the unreaped stalks in bunches to make it easier to reap. All the inhabitants of the town nearby assembled there [on the night after the first day of Pesach], so that it might be reaped with much display [for the benefit of the Sadducees]. As soon as it became dark, he [the reaper] called out [to the people assembled], "Has the sun set?" And they answered, "Yes." "Has the sun set?" And they answered, "Yes." "[Shall I reap the grain stalks] with this sickle?" And they answered,

רבנו עובדיה מברטנורא

מנפה אותו כל כך אתי מחמש, בטרחה כשמנפה אותו הרבה אתי משלש. בחול מייתנין מחמש, שכך משובח הדבר יותר שמניפין מכל סאה מעט אותו סולת דק היוצא ראשון שהוא מובחר, ומוציאין מחמש סאין עשרון. בשבת מביא שלש, מוטב שירבה במלאכה אחת שירקד שלש סאים פעמים הרבה, ואל ירבה במלאכות הרבה שיקצור ויברור ויטחון וירקד שתי סאין יותר. ויאן הלכה כר' ישמעאל: **בשלשה בני אדם ובשלש קופות ובשלש מגלות**. תפרסם הדבר שקצירת העומר במוצאי חמשה עשר בניסן, מפני הצדוקים שהיו אומרים שאין העומר בא אלא באחד בשבת: **ב מצות העומר לבוא מן הקרוב**. ממקום שקרוב לירושלים, לפי שאין מעבירין על המצות הלכך כשיוצא מירושלים לבקש עומר, אותה תבואה שמוצא ראשונה נוטלה: **לא ביכר**. לא בשל כל צרכה: **מעשה שבא מגנות צריפין ועין סוכר**. רחוקים מירושלים הרבה, מפני שהחריבו הגייסות כל תבואות שסביבות ירושלים: **ג כריכות**. כורכים וקושרים ראשי שבלים מלוא אגרוף: **מתכנסות לשם**. למוצאי יום טוב כשקוצרים אותו: **כדי שיהא נקצר בעסק גדול**. בקול המולה גדולה, שיכירו הצדוקים שבמוצאי יום טוב קוצרים אותו. דאינהו לא מודו בהאי כדלקמן: **אמר להן**. הקוצר לבני העיירות העומדים עליו: **בא השמש**. ואמרו לו הין:

ואחד בחל, משלש היה בא. רבי חנינא סגן הכהנים אומר, בשבת היה נקצר ביחיד ובמגל אחת ובקפה אחת. ובחל, בשלשה ובשלש קפות ובשלש מגלות. וחכמים אומרים, אחד בשבת ואחד בחל, בשלשה ובשלש קפות ובשלש מגלות: **ב מצות העמר לבוא מן הקרוב**. לא בכר הקרוב לירושלים, מביאים אותו מכל מקום. מעשה שבא מגנות צריפין, ושתי הלחם מבקעת עין סוכר: **ג כיצד היו עושים**. שלוחי בית דין יוצאים מערב יום טוב, ועושין אותו כריכות במחבר לקרקע, כדי שיהא נוח לקצור. וכל העירות הסמוכות לשם, מתכנסות לשם, כדי שיהא נקצר בעסק גדול. כיון שחשכה, אומר להם, בא

“Yes,” “[Shall I reap the grain stalks] with this sickle?” And they answered, “Yes,” “[Shall I reap it] into this basket?” And they answered, “Yes.” “[Shall I reap it] into this basket?” And they answered, “Yes.” On the Sabbath he called out further, “On this Sabbath?” And they answered, “Yes.” “On this Sabbath?” And they answered, “Yes.” “Shall I cut [on the Sabbath]?” And they answered, “Cut.” “Shall I cut?” And they answered, “Cut.” He repeated every matter three times, and they answered, “Yes,” “Yes,” “Yes.” And why was all this?

Because of the Boethusians [a sect in opposition to the Sages and often regarded as synonymous with the Sadducees], who maintained that the reaping of the *Omer* was not to take place at the conclusion of the [first day of the] Festival. [They held that the expression *mimochorat ha'Shabbat* (Leviticus 23:11) “the morrow after the Sabbath,” must be taken in its literal sense, the day following the first Saturday in Pesach. The Sages, however, explained, that “the Sabbath” in fact means here the day of cessation from work; i.e., the Festival of Pesach. Accordingly, the *Omer* was to be offered on the second day of the Festival, and the reaping of the grain on the night preceding, at the conclusion of the first day of the Festival]. (4) They reaped it, put it into the baskets, and brought it to the Temple Courtyard; then they parched it [while still on the stalks] with fire in order to fulfill the precept that it should be parched [with fire; (see Leviticus 2:14)]. This is the opinion of Rabbi Meir. But the Sages say, They first beat it with [soft] reeds or stems

רבנו עובדיה מברטנורא

מגל זו. כלומר, אקצור התבואה במגל זו: קופה זו. אכניס התבואה לתוך קופה זו: שבת זו. אקצור בשבת זו, ואמרו לו הין: שלש פעמים. שואל להן כל דבר ודבר: וכל כך. שהיה שואל למה: מפני הצדוקים וביתוסים שהיו אומרים אין קצירת העומר במוצאי יום טוב. אלא במוצאי שבת, דכתיב (ויקרא כג) וספרתם לכם ממחרת השבת, ממחרת שבת בראשית משמע, ומסורת בידינו מאבותינו דהאי ממחרת השבת היינו ממחרת יום טוב ראשון של פסח בין שחל בחול בין בשבת. וכן מצינו בספר יהושע ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח מצות וקלי, והרי נאמר בתורה (שם) ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד עצם יום הזה, ומאחר שתלה היתר החדש במחרת הפסח הדבר ברור שמחרת הפסח הוא המתיר את החדש ובו קוצרים העומר בין שחל יום טוב ראשון של פסח בחול בין שחל להיות בשבת. ולפיכך הקוצרים מגביהין קולם כדי שישמעו הביתוסים ולהוציא מלבן. וקוצרים העומר בלילה ולא ביום, דכתיב וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם וגו' שבע שבתות תמימות תהיינה, ואי אפשר ליהות תמימות אלא אם כן מתחיל למנות מתחלת הלילה, שהרי הלילה תחלת היום הוא והרי הוא אומר (דברים טז) מהחל חרמש בקמה תחל לספור, אלמא הקצירה בלילה היא בשעה שמתחיל למנות: ד מהבהבין אותו באור. בעודו בשבלין, כדי לקיים בו מצות קלי כדכתיב (ויקרא ב) אביב קלוי באש ובמנחת העומר מיירי קרא: וחכמים אומרים. תחלה חובטים. ולא כדרך תבואה יבשה שחובטים אותו במקל, אלא בקנים לחים

השמש, אומרים הין. בא השמש, אומרים הין. מגל זו, אומרים הין. מגל זו, אומרים הין. קפה זו, אומרים הין. קפה זו, אומרים הין. בשבת אומר להם, שבת זו, אומרים הין. שבת זו, אומרים הין. אקצור, והם אומרים לו קצור. אקצור, והם אומרים לו קצור. שלש פעמים על כל דבר ודבר, והם אומרים לו הין, הין, הין. וכל כך למה, מפני הביתוסים, שהיו אומרים, אין קצירת העמר במוצאי יום טוב: ד קצרוהו ונתנוהו בקפות, הביאוהו לעזרה, הין מהבהבין אותו באור, כדי לקיים בו מצות קלי, דברי רבי מאיר. וחכמים

of plants, so that the grains should not be crushed [it was not threshed in the usual manner with flails, as these would bruise the fresh and tender grain], and then they put it into a [copper] pipe that was perforated so that the fire might take hold of all of it [and thereby fulfill the requirement to be “parched”]. They spread it out in the Temple Court so that the wind might blow over it [to dry the grain, which might have become moist from the heat in the pipe]. Then they put it into a gristmill

[which grinds very coarsely, so that only the husk is separated from the grain] and took from it a tenth [of an *eifah* of flour] which was sifted through thirteen sieves. The remainder was redeemed and might be eaten by anyone; it was liable for *challah*. (see Numbers 15:18) [The dough becomes liable for *challah* at the rolling out of the dough, by a non-priest, after it has been redeemed] but exempt from *ma'aserot* [since the obligation of *ma'aserot* would fall due at the last act in connection with the grain before it became flour and at that time, the grain was still consecrated; it is therefore, exempt from *ma'aserot*]. Rabbi Akiva declares it [the remaining flour] liable both for *challah* and *ma'aserot* [since this portion was not consecrated; the law does not follow Rabbi Akiva]. He then came to the tenth [of an *eifah*, i.e., the person chosen for this service, not necessarily a priest, for only the taking out of the fistful and the subsequent services, had to be performed by a priest], put in its oil and its frankincense, poured in the oil, mingled it, [a part of the *log* of oil was first poured into the vessel, the frankincense was placed on the side of the vessel and then the flour was put on top of the oil, then more oil was poured on top of the flour, the whole was mingled together, and finally, the remainder of the oil was poured in] waved it, brought it near [to the altar], took from it the fistful and burnt it; and the remainder was eaten by the priests. (5) After the *Omer* was offered they used to go out and find the market of Jerusalem

אומרים, בקנים ובקליחות חובטים אותו, כדי שלא יתמעך. נתנהו לאבוב, ואבוב היה מנקב, כדי שיהא האור שולט בכלו. שטחוהו בעזרה, והרוח מנשבת בו. נתנהו ברחים של גרוסות, והוציאו ממנו עשרון שהוא מנפה משלש עשרה נפה, והשאר נפדה ונאכל לכל אדם, וחיב בחלה, ופטור מן המעשרות. רבי עקיבא מחייב בחלה ובמעשרות. בא לו לעשרון, ונתן שמנו ולבנותו, יצק, ובלל, הניף, והגיש, וקמץ, והקטיר, והשאר נאכל לכהנים: ה משקרב העמר, יוצאין ומוציאין שוק

רבנו עובדיה מברטנורא

ובקליחות בקלח של כרוב, כדי שלא יתמעך, ואחר כך מקיימין בו מצות קלי: נתנהו לאבוב. דסבירא להו לרבנן שאם מהבהבים אותו באור ממש אין נקרא קלי, שאין נקרא קלי אלא על ידי דבר אחר דהיינו על ידי כלי, שנותנים אותו באבוב והוא כלי של נחושת מנוקב שמוכרי קליות קולין בו. והלכה כחכמים: ברחים של גרוסות. שאין טוחנות דק אלא עבה. שאם יטחנו יפה יעברו הסובין של קליפה בנפה עם הסולת. וגרוסות לשון גריסין של פול, ועל שם כן נקראת גרש כרמל: וחייב בחלה. דחויב חלה היינו גלגול העיסה, וגלגול עיסה זהו ביד הדיוט היא לאחר שנפדה: ופטור מן המעשרות. דמירוחו ביד הקדש הוא, ומירוח בקדש פטור מן המעשרות: ר' עקיבא מחייב. האי קמח הנותר מעשרון של עומר: בחלה ובמעשרות. לפי שלא נתנו מעות הקדש אלא בצריך להם לעשרון לבד אבל (האחר) [השאר] לא קדש, הלכך לאו מירוח הקדש הוא, דהא לא קדוש. ואין הלכה כר' עקיבא: בא לו לעשרון. נותן תחלה שמנו ולבנותו קודם נתינת הסולת: יצק ובלל. לאחת נתינת הסולת, כדרך כל המנחות שנותן שמן בכלי תחלה ואחר כך נותן סולת וחזור ויוצק עליה שמן ובולל: הניף והגיש. דמנחת

already full of flour and parched grain [from the new produce]; this, however, did not meet with the approval of the Sages [for the produce that is now sold in the market must have been reaped before the offering of the *Omer*, and this, in most cases, is forbidden by Rabbinical decree, according to] the words of Rabbi Meir, [since it was feared that the people, while

reaping, would eat from it]. Rabbi Yehudah says, They did so with the approval of the Sages [and it is not to be feared lest the people eat from it; the law follows Rabbi Yehudah]. After the *Omer* was offered, the new grain was permitted immediately; but for those that lived far off [those that dwelled outside Jerusalem and did not know whether the *Omer* had already been offered or not], it was permitted only after midday. After the Temple was destroyed, Rabban Yochanan ben Zakkai ordained that it [the eating of the new crop] should be forbidden throughout the day of the waving [i.e., the day on which the *Omer* was offered, which included the rite of waving, namely, the sixteenth of Nissan]. Rabbi Yehudah said, Is it not so forbidden by Torah law, for it is written, “until this selfsame day?” (Leviticus 23:14) [Rabbi Yehudah takes the view that the term “until” is inclusive, accordingly the whole of this day is forbidden. Rabbi Yehudah admits, however, that this was the law only after the destruction of the Temple, but during Temple times, it was permitted immediately after the *Omer* was offered.] Why was it permitted immediately after

ירושלים שהוא מלא קמח וקלי שלא ברצון חכמים, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, ברצון חכמים היו עושים. משקרב העמר, התר החדש מיד, והרחוקים מתרים מחצות היום ולהלן. משחרב בית המקדש, התקין רבן יוחנן בן זכאי, שיהא יום הנף כלו אסור. אומר רבי יהודה, והלא מן התורה הוא אסור, שנאמר (ויקרא כג), עד עצם היום הזה. מפני

רבנו עובדיה מברטנורא

העומר טעונה הנפה והגשה. כדאמרינן בפרק כל המנחות: **ה** **שלא ברצון חכמים**. דגזרו שמא יאכל מן החדש כשקוצר קודם שיקריבו העומר. וזה שכבר הוא קמח, ודאי נקצר קודם העומר: **ר' יהודה אומר ברצון חכמים**. דלא גזרו שמא יאכל כשקוצר. והלכה כר' יהודה: **והרחוקים**. שאינן יודעים אם עדיין קרב העומר: **מותרים מחצות היום ולהלן**. כדקתני טעמא לקמן: **שיהא יום הנף**. יום ששה עשר בניסן שבו מניפין את העומר: **כולו אסור**. לאכול בו חדש: **אמר ר' יהודה**. לתנא דמתניתין, וכי ר' יוחנן התקין, והלא מן התורה אסור בזמן שאין בית המקדש קיים, דתרי קראי כתיבי, כתוב אחד אומר עד עצם היום הזה, דמשמע דעצמו של יום כולו אסור דעד ועד בכלל, וכתוב אחד אומר (ויקרא כג) עד הביאכם את קרבן אלהיכם, דמשמע דלאחר קרבן העומר מותר, הא כיצד, כאן בזמן שבית המקדש קיים, כאן בזמן שאין בית המקדש קיים, אלמא בזמן שאין בית המקדש קיים שאין העומר קרב הוי יום הנף כולו אסור מן התורה. ומשני בגמרא, דהא דתנן התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא יום הנף כולו אסור, לא תימא התקין, אלא דרש והתקין, כלומר שדרש מקראות הללו ברבים והודיעם שכך הדין שיום הנף כולו אסור מן התורה משחרב בית המקדש. ואית דמפרשי בגמרא, שאין החדש אסור מן התורה ביום ששה עשר בזמן שאין מקדש אלא עד שיאיר פני המזרח שחרית ביום ששה עשר, דכתיב עד עצם היום הזה, ולא עד בכלל, והתקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא יום הנף כלו אסור, משום מהרה יבנה בית המקדש ויאמרו אשתקד מי לא הוה אכלינן משהאיר המזרח, השתא נמי ניכול, והן אינן יודעים, דבזמן המקדש אסור לאכול חדש עד שיקריב העומר, דכתיב עד הביאכם את קרבן אלהיכם, והכי מפרשינן לה בפרק לולב הגזול: **ו** **העומר היה מתיר במדינה**. לאכול החדש בכל המקומות: **ושתי הלחם במקדש**. שקודם שתי

midday for those who lived far off [this question refers to Temple times. Perhaps the *Omer* will not have been offered by midday, why then are those far off permitted immediately after midday]? Because they know that the court is not slow regarding this matter.

(6) The *Omer* rendered [the new grain] permissible throughout the land, and the two loaves [offered on Shavuot; (see Leviticus 23:17)] rendered it permissible in the Temple [the new grain could henceforth be used for

meal-offerings. The two loaves were to be the first offering from the new grain, as it is written, "And you shall present a new meal-offering to the Lord" (ibid., verse 15)]. One may not offer meal-offerings [of new grain], firstfruits, or meal-offerings that accompany animal offerings, before the *Omer*; and if one did so, it was invalid. Nor may one offer these before the two loaves; but if one did so, it was valid. (7) Wheat, barley, spelt, oats, and rye are subject to *challah*; and they [i.e., some of them] can be reckoned together [for the quantity of dough requiring the taking of *challah*; only similar species, such as wheat and spelt could be reckoned together and barley with everything except wheat]. They [the five species mentioned above,] are forbidden [to be eaten] as new produce before Pesach and they may not be reaped before the *Omer*. If they [one of the five species] had taken root before the *Omer*, the *Omer* renders them permissible; otherwise, they are forbidden until the next [year's] *Omer*. (8) One may reap [before the *Omer*,

רבנו עובדיה מברטנורא

הלחם אין מביאין מנחה מתבואה חדשה, דכתיב בשתי הלחם (במדבר כח) מנחה חדשה, שתהא חדשה לכל המנחות; ומנחת בהמה. מנחת נסכים של בהמה; ואם הביא. קודם לעומר: פסול. שלא הותר החדש מכללו אפילו אצל ההדיוט אבל קודם שתי הלחם לא יביא ואם הביא כשר. שכבר הותר מכללו אצל ההדיוט: ז' ומצטרפין זה עם זה. להשלים שיעור העיסה החייבת בחלה, ולא שיצטרפו כולן יחד, דמין בשאינו מינו אין מצטרף, אלא החטין מצטרפין עם הכוסמין בלבד מפני שהן מינו, והשעורים מצטרפין עם הכל חוץ מן החטים ואע"ג דכוסמין מין חטין הן, לאו מין חטין דוקא, אלא מין שעורים ואף מין חטים, ומצטרפים עם החטים והשעורים. ומיהו בירושלמי משמע דאם נלושו יחד מצטרפין אפילו מין בשאינו מינו. אבל אם לא נלושו יחד אלא שאחר כך היו נושכות העיסות זו בזו, מין במינו מצטרפין, שלא במינו אין מצטרפין: ואסורים בחדש. כדכתיב (ויקרא כג) ולחם וקלי וקרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה, וגמרינן לחם לחם מפסח, מה להלן מחמשת המינים, אף כאן מחמשת המינים: ומלקצור לפני הפסח. שאסור לקצור מאחד מחמשת המינים קודם קצירת העומר, דכתיב בעומר (שם) ראשית קצירכם, שתהא תחלה לכל הנקצרים, ואתיא ראשית ראשית מחלה, כתיב התם (במדבר טו) ראשית עריסותכם, וכתיב הכא ראשית קצירכם, מה להלן מחמשת המינים, אף כאן מחמשת המינים: ואם השרישו. אחד מחמשת המינים הללו קודם קצירת העומר: העומר מתירן. ומותר לקצרן אחר קצירת העומר, דכתיב (שמות כג) אשר תזרע בשדה, משעה שזרע ונשרש בשדה: ואם לאו. שלא השרישו אלא לאחר קצירת העומר: אסורים

מה הרהוקים מתירים מחצות היום ולהלן, מפני שהן יודעין שאין בית דין מתעצלין בו: ו העמר היה מתיר במדינה, ושתי הלחם במקדש. אין מביאין מנחות ובכורים ומנחת בהמה קדם לעמר. ואם הביא, פסול. קדם לשתי הלחם, לא יביא. ואם הביא, פסול: ז החטים והשעורים והכוסמין ושבילת שועל והשיפון, חביבין בחלה, ומצטרפין זה עם זה, ואסורים בקדש מלפני הפסח, ומלקצור מלפני העמר. ואם השרישו קדם לעמר, העמר מתירן. ואם לאו, אסורים עד שיבוא עמר הקא: ח קוצרים בית

the grain] in irrigated fields in the plain [for the grain grown in these fields is of an inferior quality and is not fit to be used for the *Omer*, and it is established that whatever is unfit for the *Omer* may be reaped before the *Omer*], but one may not stack it. The men of Yericho used to reap [before the *Omer*] with the approval of the Sages, [for the fields around Yericho were

artificially irrigated] and used to stack it without the approval of the Sages, but they did not forbid them. One may reap the unripe grain [*shachat*, grain in its earliest stage, often used as fodder] and feed cattle with it. Rabbi Yehudah said, When is this so? Only if one had begun to reap it [for use as fodder] before it had reached a third of its growth [the reaping may then be concluded, even after it has reached a third of its growth]. Rabbi Shimon said, One may reap it and feed [cattle with it] even after it has reached a third of its growth [for this is not regarded as the “reaping” forbidden before the *Omer*; the law follows Rabbi Yehudah]. (9) One may reap [before the *Omer*] on account of the saplings [for the grain which grows among saplings, if left to remain long in the field, would soon ruin the sapling; moreover this grain is not fit to be used for the *Omer*. Another interpretation given by Rashi is that saplings are found to be growing in a grain field and it is necessary to reap the grain immediately before the prohibition of *kil'ayim* (diverse varieties) sets in] or [in order to make an open space] for the mourners [where people assembled and blessings of consolation were recited in the presence of mourners] or that the Bet Hamidrash not be hindered [if there is no room for the students in the Bet Hamidrash and it is necessary to clear a space in the field for them. In these cases the reaping is for religious purposes, and

השלחים שבעמקים, אבל לא גודשין. אנשי יריחו קוצרין ברצון חכמים, וגודשין שלא ברצון חכמים, ולא מחו בידם חכמים. קוצר לשחת, ומאכיל לבהמה. אמר רבי יהודה, אימתי, בזמן שהתחיל עד שלא הביאה שלישי. רבי שמעון אומר, אף יקצור ויאכיל אף משהביאה שלישי: ט קוצרין מפני הנטיעות, מפני בית האבל, מפני (בטול) בית

רבנו עובדיה מברטנורא

עד שיבוא העומר הבא. של שנה הבאה: ה קוצרים בית השלחים שבעמקים. שתבואתן רעה ואין מביאין עומר משם. ותניא, כתוב אחד אומר (ויקרא כג) וקצרתם את קצירה והבאתם את עומר, דמשמע דיכול לקצור קודם הבאת העומר, וכתוב אחד אומר ראשית קצירכם, דמשמע שתהא ראשית לכל הקצירות, הא כיצד, ממקום שאתה יכול להביא העומר אי אתה קוצר קודם לעומר, ממקום שאי אתה מביא כגון בית השלחים ובית העמקים שאין מביאין עומר מהן לפי שהן רעות, אתה קוצר מהן קודם לעומר: אבל לא גודשין. לעשותן גדיש, דכמה שאפשר לשנויי משנינן (כ): אנשי יריחו. בית השלחין הוו להו: קוצר לשחת. מותר לקצור לשחת קודם לעומר ומאכיל לבהמתו: אימתי בזמן שהתחיל לקצרה לצורך בהמתו עד שלא הביאה שלישי אחרון של גמר בישולה, קוצר אף לאחר שהביאה שלישי: ר' שמעון אומר אף יקצור ויאכיל. יתחיל לקצור ומאכיל לבהמתו משהביאה שלישי. דכל לשחת לאו קציר הוא. והלכה כר' יהודה שבא לפרש דבריו של תנא קמא: ט קוצרים. קודם לעומר: מפני הנטיעות. שלא יפסידו. לפי שאותה תבואה אינה ראויה לעומר, כדאמרינן בפרק כל הקרבנות, אין מביאין לא משדה בית השלחים ולא משדה אילן, ולעיל אמרינן ממקום שאי אתה מביא אתה קוצר. פירוש אחר, מפני הנטיעות משום כלאים לפי שפעמים אדם זורע תבואה ואין שם נטיעות, ולאחר זמן עולות שם נטיעות ביניהן מאליהן, וצריך לקצור הזרעים משום כלאים: ומפני בית האבל. שאין להם מקום פנוי לישב לברך ברכת רחבה שאומרים

therefore permitted]. One may not bind them [the grain that may be reaped before the *Omer*] in bundles, rather they must be left in [untied] heaps. The [proper performance of the] precept of the *Omer* is that it shall be brought from the standing grain [so that the grain shall be reaped especially [*lishmah*] for the purpose of the *Omer*-offering (see Deuteronomy 16:9). If this cannot be found [i.e., all the standing grain had already been cut] it may be brought from sheaves. The precept is that it shall be brought from the fresh [moist] grain; [see Leviticus 2:14: “*karmel*,” which signifies seeds, fresh and tender]. If this cannot be found, it may be brought from dry grain. The precept is that it shall be reaped by night [to fulfill what is written, “seven weeks shall be complete” (Leviticus 23:15)]; if it was reaped by day it is valid. Moreover it [the reaping of the *Omer*] overrides the Sabbath [when the first day of the Festival fell on a Friday, then the reaping of the *Omer* was performed on that Friday night, which is the Sabbath].

הַמְדַרְשׁ. לֹא יַעֲשֶׂה אוֹתָן כְּרִיכוֹת, אֲבָל מִנִּיחָן צִבְתִּים. מִצּוֹת הָעֹמֶר לָבוֹא מִן הַקָּמָה. לֹא מִצָּא, יָבִיא מִן הָעֲמָרִים. מִצּוֹתוֹ לָבוֹא מִן הַלֵּחַ. לֹא מִצָּא, יָבִיא מִן הַיָּבֵשׁ. מִצּוֹתוֹ לִקְצוֹר בְּלֵילָה. נִקְצַר בַּיּוֹם, כָּשֶׁר. וְדוּחָה אֶת הַשֶּׁבֶת:

רבנו עובדיה מברטנורא

בבית האבלי: ומפני בית המדרש. שאין מקום לתלמידים לישב. וטעמא דכל הני משום דקציר מצודה ניהו, והכתוב אומר ראשית קצירכם, שיהיה העומר ראשית לקצירכם של רשות, ולא ראשית לקציר של מצודה: כריכות. אלומות קשורות: צבתיים. אגודות בלא קישור. פירוש אחר, כריכות אלומות גדולות, צבתיים אגודות קטנות: מן הקמה. שיהא קצר לשמו: לא מצא. שכבר נקצר הכל: מן הלח. שגתסי קגמל קר ומל: לקצור בלילה. כדילפינן בריש פרקין מדכתיב (דברים טו) מהחל חרמש בקמה תחל לספור, משעה שאתה מונה אתה קוצר, והספירה צריכה להיות בלילה דכתיב (ויקרא כג) שבע שתות תמימות:

Gemara Menachot 99a

גמרא מנחות דף צט:

Our Rabbis taught, King Shlomoh made ten tables; they set [the showbread], however, only on that made by Moshe, as it is written, “And the table whereon the showbread was.” [I Kings 7:48; only one table is mentioned for the showbread.] Also Shlomoh made ten candlesticks; they lit, however, only that of Moshe, as it is written, “And the candlestick of gold with lamps thereof, to burn every evening.” (II Chronicles 13:11) Rabbi Elazar ben Shammua said, On all the tables [i.e., sometimes on one table and sometimes on another] they set [the showbread], as it is written, “And the tables whereon was the showbread” [II Chronicles 4:19; this verse speaks of many tables used for the showbread]; and they lit all the candlesticks, as it is written, “And the candlesticks with their lamps, that they should burn according to the ordinance before the *de'vir* [the wall separating the holy of holies from the rest of the Sanctuary, was called *de'vir*] of pure gold.” (ibid., verse 20) Rabbi Yose son of Rabbi Yehudah said, They set [the showbread] only on that of Moshe;

תָּנוּ רַבֵּנָא עֲשֶׂרָה שׁוֹלְחָנוֹת עֲשֶׂה שְׁלֵמָה וְלֹא הָיוּ מְסֻדְרִים אֲלֵא עַל שֵׁל מֹשֶׁה. שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים א ד) וְאֵת הַשְּׁלֵחָן אֲשֶׁר עָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים זָהָב. עֲשֶׂר מְנֹרֹת עֲשֶׂה שְׁלֵמָה וְלֹא הָיוּ מְדֻלְקִין אֲלֵא בְשֵׁל מֹשֶׁה שֶׁנֶּאֱמַר (דה"ב יג) אֵת מְנֹרֹת הַזָּהָב וְנֹרֹתֶיהָ לְבָעַר בְּעָרְב. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן שְׁמוּעַ אֹמֵר עַל כָּלֶם הָיוּ מְסֻדְרִין שֶׁנֶּאֱמַר (דה"ב ד) וְאֵת הַשְּׁלֵחָנוֹת וְעָלִיהֶן לֶחֶם הַפָּנִים וּבְכֹלָן הָיוּ מְדֻלְקִין שֶׁנֶּאֱמַר (שם) אֵת הַמְנֹרֹת וְנֹרֹתֵיהֶם לְבָעַרְם כַּמִּשְׁפָּט לְפָנַי הַדְּבִיר זָהָב סָגוּר. רַבִּי יוֹסֵי בֶר יְהוּדָה אֹמֵר לֹא הָיוּ מְסֻדְרִין

but how do I explain the verse which says, “And the tables whereon was the showbread?” [II Chronicles 4:19 — this verse speaks of many tables used for the showbread.] These are the three tables that were in the Temple [that were used in connection with the showbread; see Thursday Mishnah portion for Tzav. (Menachot 11:7)]: two stood inside the hall at the entrance to the Sanctuary, the one of silver [according to the next Mishnah it was of marble, but it had a bright appearance like silver,] and the other of gold. On the table of silver they laid the showbread when it was brought in, and on the table of gold they laid the showbread when it was brought out, since what is holy we must raise [in honor: first on the silver table, then on the gold one], but not bring down. And within [the Sanctuary] was a table of gold whereon the showbread lay continually. From where is it inferred that we may not bring down [what is holy]? Rebbi said, From the verse, “And Moshe reared up the Tabernacle, and laid its sockets, and set up the boards thereof, and put in the bars thereof, and reared up its pillars” [Exodus 40:18; Moshe himself completed the erection of the Tabernacle, for since he had begun, it would have been a degradation to have allowed others to complete it. An alternate explanation: the verse opens with the expression “reared up” and also concludes with this same expression, thus signifying that even expressions about things which are holy, must be reared up and kept exalted and not brought down]. And from where is it inferred that we must raise up [in honor, what is holy]? Rabbi Acha bar Yaakov said, From the verse, “The fire-pans of these men who have sinned at the cost of their lives, let them be made beaten plates for a covering of the altar, for they have become holy, because they were offered before the Lord, that they may be a sign unto the Children of Israel.” (Numbers 17:3) At first they were merely accessories of the altar, and now they are part of the altar itself. [Concerning the Tablets,] “Which you did break, and you shall put them in the ark.” (Deuteronomy 10:2) Rabbi Yosef explained, This teaches us that both the tablets and the fragments of the tablets were deposited in the Ark. Hence [we learn that] a scholar who has forgotten his learning through no fault of his [through old age, sickness, or trouble, but not through willful neglect,] must not be treated with disrespect [since even the broken pieces of the tablets were also treated with sanctity and were placed in the Ark].

אֶלָּא עַל שֶׁל מֹשֶׁה אֶלָּא מֵה אֲנִי מְקַיִּים וְאֵת הַשּׁוֹלְחָנוֹת אֲשֶׁר עָלֵיהֶם לֶחֶם הַפָּנִים זֶהָב אֶלָּא שְׁלֹשָׁה שׁוֹלְחָנוֹת שֶׁהָיוּ בְּמִקְדָּשׁ שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ בְּאוֹלָם מִבְּפָנִים לְפֶתַח הַבַּיִת אֶחָד שֶׁל כֶּסֶף וְאֶחָד שֶׁל זָהָב עַל שֶׁל כֶּסֶף נוֹתֵן לֶחֶם הַפָּנִים בְּכַנִּיסָתוֹ וְעַל שֶׁל זָהָב בִּיצִיאָתוֹ שֶׁמַּעֲלִין בְּקֶדֶשׁ וְלֹא מוֹרִידִין וְאֶחָד שֶׁל זָהָב בְּפָנִים שֶׁעָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים תְּמִיד. וּמָנָא לָן דְּאִין מוֹרִידִין אָמַר רַבִּי דְאָמַר קְרָא (שְׁמוֹת ז) וַיִּקֶּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן וַיִּתֵּן אֶת אֲדָנָיו וַיִּשֶׂם אֶת קְרָשָׁיו וַיִּתֵּן אֶת בְּרִיחָיו וַיִּקֶּם אֶת עַמּוּדָיו. וּמָנָא לָן דְּמַעֲלִין אָמַר רַבִּי אֲחָא בַר יַעֲקֹב דְאָמַר קְרָא (בְּמִדְבָר יז) אֶת מַחֲתוֹת הַחֹטְאִים הָאֵלֶּה בְּנִפְשׁוֹתָם וַעֲשׂוּ אוֹתָם רְקוּעֵי פָחִים צַפּוּי לְמִזְבֵּחַ כִּי הִקְרִיבוּם לִפְנֵי ה' וַיִּקְדָּשׁוּ וַיְהִי לְאוֹת לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתַחֲלָה תִשְׁמִישֵׁי מִזְבֵּחַ וְעַכְשָׁיו גּוֹפּוּ שֶׁל מִזְבֵּחַ. אֲשֶׁר שִׁבְרָתָם וְשִׁמְתָם בְּאֶרֶץ תְּנִי רַב יוֹסֵף מִלְּמַד שֶׁהַלּוּחוֹת וְשִׁבְרֵי לוחות מוֹנְחִין בְּאֶרֶץ מִכָּאן לְתַלְמִיד חֶכֶם שֶׁשִּׁכַּח תְּלַמוּדוֹ מַחֲמַת אוֹנְסוֹ שְׂאִין נוֹהֲגִין בּוֹ מִנְהַג בְּיִזְיוֹן:

זוהר ויקרא דף כ"ג ע"ב

רבי יהודה פתח ואמר או הודע אליו תטאתו אשר הטא. הודע אליו מסטרא דמאן או ידע (ניא נודע) תטאתו מבועי ליה מהו הודע אליו אלא קדשא בריד הוא פקיד לכנסת ישראל לאודעא ליה לבר נש ההוא חובה דהוא חב ובמה מודעא ליה בדינהא כמה דאת אמר (ויוב כ) יגלו שמים עונו וארץ מתקוממה לו הודע אליו כמאן דפקיד לאחרא. דתנינן בשעתא דבר נש חב קמי קדשא בריד הוא ולא אשגח בחטאיה לאהדרא בתיובתא קמי מאריה ואשדי ליה בתר בתפיה נשמתיה ממש סלקת ואסהידת קמי קדשא בריד הוא. בדין פקיד מלכא לכנסת ישראל ואמר או הודע אליו תטאתו אשר הטא אושיט דינא עליה ואודע ליה חוביה כמה דאת אמר (יהוואל טו) הודע את ירושלם את תועבותיה. בתר דמטי עליה דינא בדין אתער רוחיה למחדר בתיובתא קמי מאריה ואתכנע למקרב קרבנא דהא מאן דלביה גם ביה חטי ואנשי חטאיה ולא אשגח עליה וקדשא בריד הוא זמין לקבליה ופקיד לאודעא ליה לההוא חובא בגין דלא יתנשי מגיה. אמר רבי יוסי הכי הוא ודאי מגלן דהכי אשכחנא ביד דבין דעבד ההוא עובדא דבת שבע לא אשגח ביה אמר ליה קדשא בריד הוא את אנשית ליה אנא אדברנא לך. מיד מה כתיב (שמואל ב' יב) אתה האיש בה אמר יי אתה האיש דלא דברת ליה אתה האיש דאנשית ליה ובמה אודע ליה ובמה אודע ליה דינא אנה הכא קדשא בריד הוא קאמר הודע אליו תטאתו אשר הטא ושפיר מלה והכי הוא דלא כתיב או נודע אליו כמה דכתיב (שמות כא) או נודע כי שור נגח הוא ומאן דקאים בליליא למלעי באורייתא אורייתא קא מודעא ליה חוביה ולא בארת דינא אלא כאימא דאודעא לברה במלה רביד והוא לא אנשי ליה ותב בתיובתא קמי מאריה ואי תימא דוד דהוה קם בפלגו ליליא אמאי אתערו עליה בדינא אלא שגוי דוד דאיהו עבר במה דאתקשר ובעיני דינא ובמה דעבר אתדן. הוא הטא לקבליה דמלכותא קדישא ולגבי ירושלם קדישא ובגין דא אתתרד מירושלם ומלכותא אעדיו מגיה עד דאתתקון כדקא יאות (ואתענש). אמר רבי יהודה מהו דקדשא בריד הוא אעניש ליה לדוד על ידא דבריה דכתיב (שמואל ב' יב) הנני מקים עליך רעה מבידת. אמר רבי יוסי הא אוקימנא בגין דאי יקום עליה בר נש אחרא לא ירחם עליה. אמר ליה והא אבשלום בעא לקטלא לאבוי בכמה עיטין בישין (דבר) עליה יתיר מבר נש אחרא. אמר ליה לא שמענא. אמר ליה אנא שמענא דוד הטא בבית שבע סתם. אמר קדשא בריד הוא ליתי ברא דבת אל נכר וינקום נוקמתא ומאן איהו דא אבשלום דבריה דיפת תואר הוה מקרבא. מכאן אוליפנא מאן דנטיל אתתא דא בקרבא ותמיד בה לסוף נפיק מינה בן סורר ומורה מאי טעמא בגין דעד כען לא פסקא מינה זוהמא והא אוימוה:

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sha'arei Kedushah, Part 2, Section 5

שערי קדושה חלק ב שער ה

Our Rabbis, of blessed memory, said, "Whoever has within him hypocritical flattery, even fetuses in their mothers' wombs curse him ...." And they said, "Because of the sin of hypocritical flattery, people fall into the hand of their enemies, as it says, 'I will send them among a hypocritical people' (Isaiah 10:6)." Hypocrisy is as severe as idolatry, forbidden

אמרו רבותינו זכרונם לברכה כל מי שיש בו חנופה אפילו עבדים שבמעיי אמין מקללים אותו וכו' ואמרו רבותינו זכרונם לברכה בעון חנופה בני אדם נופלים ביד אויביהם שנאמר (ישעיה י) בגוי חנף

relations, and bloodshed. From where do we see this regarding the comparison to idolatry? From, “to do hypocrisy and to speak about the Lord the opposite of truth.” (Isaiah 32:6) From where do we see this regarding the comparison to forbidden relations? From which it states, “If a man sends away his wife and she goes from him and become another man's, will he return to her again? Will the land not become [חנוף] — completely polluted? [the same word as hypocritical].” (Jeremiah 3:1) From where do we see this regarding the comparison to bloodshed? From which it states, “and the land became polluted [or, hypocritical] with blood.”

(Psalms 106:38) Rain as a result of the sin of

hypocrisy, is withheld. Because of the sin of hypocrisy, one is punished in Hell for all eternity, as it says, “Sinners in Zion are afraid; trembling seizes the hypocrites: 'Who among us will dwell in the consuming fire?' ” (Isaiah 33:14) Our Rabbis, of blessed memory, said, “Yeravam merited kingship only because he did not hypocritically flatter Shlomoh.”

Practical Law:

Rambam, Laws of Sacrifices, Chapter 1

(1) Sacrificial items are counted in hours. If one adds or diminishes one hour, they become invalid. How so? Regarding a sacrifice whose commandment is to be of the first year [in age], if one adds one hour to the year, it becomes invalid. Even if at the time of slaughter, it was within the first year, but at the time of splashing [its blood] the year had already passed, it becomes invalid; it must be within the first year until the time of the splashing [of its blood]. The same is true of all animal sacrifices. (2) In every case where the Torah states, “a sheep,” “an ewe,” or “sheep,” these are of the first year [in age]. In every case where it states “a ram” or “rams,” they are males and of the second year. From what age is it called “a ram?” From the time that it enters thirty-one days into the second year. But on the thirtieth day it is not acceptable, either as a sheep or as a ram, and it is what is called a *palgas* [borderline case]. In every case where it says “a calf,” this

אֲשֶׁלְחָנוּ וְגוּמַר קֶשֶׁה הַחֲנוּפָה בְּעִבּוּדָה זָרָה וְגַלּוּי עֲרִיּוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים. עִבּוּדָה זָרָה מִנֵּין שֶׁנֶּאֱמַר לַעֲשׂוֹת חֲנוּף וְלִדְבַר אֵל ה' תּוֹעָה. גַּלּוּי עֲרִיּוֹת מִנֵּין שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה א) הֵן יִשְׁלַח אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְגוּמַר הֲלֹא חֲנוּף תִּחַנֵּף הָאָרֶץ וְגוּמַר. שְׁפִיכוֹת דָּמִים מִנֵּין שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ק) וְתִחַנֵּף הָאָרֶץ בְּדָמִים. וּבִעֲוֹן הַחֲנוּפָה הַגֹּשְׁמִים נִעְצָרִים. וּבִעֲוֹן הַחֲנוּפָה נֶדוֹן בְּגִיחֵם לְעוֹלָמִי עוֹלָמִים שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה לג) פָּחַדוּ בְּצִיּוֹן חֲטָאִים אַחֲזָה רָעֵדָה חֲנָפִים מִי יִגּוֹר לָנוּ אִישׁ אֲכֹלָה וְגוּמַר וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוֹנָם לְבָרָכָה לֹא זָכָה יִרְבְּעָם לְמַלְכוּת אֱלֹא עַל שֶׁלֹּא הִחַנִּיף לְשִׁלְמֹה:

הלכה

הרמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק א

א שְׁעוֹת מוֹנִין לְקַדְּשִׁים וְאִם הוֹסִיפוּ שְׁעָה אַחַת אוּ פָּחַתוּ שְׁעָה פְּסוּלִין. בִּיֵּצֵד קָרְבָן שֶׁמִּצְוֵתוֹ לְהִיּוֹת בֶּן שָׁנָה אִם הוֹסִיף עַל הַשָּׁנָה שְׁעָה אַחַת נִפְסָל. אִפְּלוּ הָיָה בֶּן שָׁנָה בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה וְהוֹסִיף עַל הַשָּׁנָה בְּשַׁעַת זְרִיקָה נִפְסָל עַד שִׁיחֶיהָ בֶּן שָׁנָה עַד שַׁעַת זְרִיקָה וְכֵן בְּכָל הַזְּבָחִים: ב כָּל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר כֶּשֶׁב אוּ כֶּשֶׁבֶה אוּ כֶּשְׁבִים הָרִי אֵלוּ בְּנֵי שָׁנָה וְכָל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר אֵיל אוּ אֵילִים הֵם הַזְּבָחִים בְּנֵי שְׁנָתִים. וּמֵאִמְתִּי יִקְרָא אֵיל מִשִּׁכְּנָס בְּשָׁנָה שְׁנִיָּה אַחַד וּשְׁלֹשִׁים יוֹם. אֲבָל בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים אֵינוּ כֶּשֶׁר לֹא לְכֶשֶׁב וְלֹא לְאֵיל וְהוּא הַנִּקְרָא פְּלִגָּס.

is of the first year. “A bull” — of the second year. “A kid of the goats” — of the first year. “A goat” — of the second year. Throughout the second year, it is called “a goat.”

וְכָל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בוֹ עֶגְלָה הִיא בֶן שָׁנָה. פֶּרֶן בֶּן שְׁתַּיִם. שְׂעִיר עִזִּים (בֶּן שָׁנָה. שְׂעִיר) בֶּן שְׁתַּיִם כָּל שָׁנָה שְׁנֵי־הָיָה הוּא נִקְרָא שְׂעִיר:

VAYIKRA FOR THURSDAY NIGHT

ויקרא ליל ששי

צירוף יהוה

י וּדְאִשְׁתָּאֵר מִן מִנְחָתָא לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו קוֹדֵשׁ קוֹדֵשִׁין מִקְרִבְנֵיָא דִּי: יֵא כָּל מִנְחָתָא דִּי תִקְרְבוּן קֳדָם יְיָ לֹא תִתְעַבֵּד חֲמִיעַ אַרִי כָּל חֲמִיר וְכָל דְּבִשׁ לֹא תִסְקוּן מִזֵּיהַ קֳרִבְנָא קֳדָם יְיָ: יב קֳרִבְנֵי קֳדָמֵי תִקְרְבוּן יְתְהוּן קֳדָם יְיָ וְלִמְדֻבְחָא לֹא יִתְסְקוּן לְאַתְקַבְּלָא בְרַעְוָא: יג וְכָל

י וְהַנּוֹתֵרֶת מִן־הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁים מֵאִשֵּׁי יְדוּהָ: יא כָּל־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַיהוָה לֹא תַעֲשֶׂה חֶמֶץ כִּי כָל־שֶׂאֵר וְכָל־דְּבִשׁ לֹא־תִקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אִשָּׁה לַיהוָה: יב קֳרִבָּן רֵאשִׁית תִּקְרִיבוּ אֹתָם לַיהוָה וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא־יַעֲלוּ לְרִיחַ נִיחָח: יג וְכָל־קֳרִבָּן מִנְחָתְךָ בַּמִּלָּח בַּמִּלָּח וְלֹא

(10) And that which remains from the meal-offering will belong to Aharon and his descendants; [it is] holy of holies from the fire-offerings of the Lord. (11) No meal-offering which you sacrifice to the Lord, must be made [out of anything] leavened. For you must not cause to [go up in] smoke any leaven or any sweet fruit extract, [as] a fire-offering to the Lord; (12) [However,] you may bring them as a first[fruit] offering to the Lord; nevertheless, they must not go up on the altar as a pleasing fragrance to the Lord. (13) And you must salt every one

RASHI

רש"י

(11) וְכָל דְּבִשׁ — *Any sweet fruit extract is termed דבש [literally, “honey”].* (12) [However,] you may bring them as a first[fruit] offering — *[Scripture here, tells us that neither leaven nor sweet fruit extract may be brought as a fire offering.] So for which [sacrifice] can leaven or sweet fruit*

(יא) וְכָל דְּבִשׁ. כָּל מִתִּיקַת פְּרִי קְרוּיָה “דְּבִשׁ”: (יב) קֳרִבָּן רֵאשִׁית תִּקְרִיבוּ אֹתָם. מֵהַ יֵשׁ לָךְ לְהִבְיֵא מִן הַשָּׂאוֹר וּמִן (אוּ מִן) הַדְּבִשׁ? קֳרִבָּן רֵאשִׁית, שְׁתֵּי הַלֶּחֶם שֶׁל עֶצְרַת, הַבָּאִים מִן הַשָּׂאוֹר, שֶׁנֶּאֱמַר: “חֶמֶץ תֹּאפִינָה”, וּבְכוּרִים מִן הַדְּבִשׁ, כְּמוֹ בְכוּרֵי תַּאֲנִים וְתִמְרִים: (יג) מִלָּח בְּרִית. שֶׁהַבְּרִית כְּרוּתָה

extract be brought? They may be brought as a קֳרִבָּן רֵאשִׁית, namely, a) the שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, the two loaves [of bread] brought on Shavuot, which come from leaven, as the verse says (Leviticus 23:17), “baked leavened;” and b) The בְּכוּרִים, “firstfruits” which [contain] דְּבִשׁ, sweet fruit extract, e.g., the firstfruits of figs and dates (Menachot 58a). (13) The salt of [your God's] covenant — *[Which covenant?] Since the time of the six days of Creation, [God had]*